

NYHETSREV 3/2015

Stockholms stads budget 2016 – ambitioner och verklighet

Stockholms stad har nyligen antagit förslag till budget för det kommande året. Inför det beslutande fullmäktigemötet fick vi på HSO ta del av en sammanfattning av de punkter som särskilt berör funktionshindersperspektivet.

Budgetförslaget är som sig bör ett mastigt dokument. Stockholms stad täcker in ett brett fält av verksamhetsområden och har ungefär 40 000 anställda. Det finns dock några punkter i dokumentet som särskilt förtjänar att uppmärksammas och följas upp.

I förslaget framhålls särskilt vikten av att staden ska vara tillgänglig för alla – och att alla ska ha rätt till delaktighet oavsett funktionsförmåga. Detta gäller både den fysiska miljön och stadens olika verksamheter och aktiviteter. Man syftar även på information, som ska vara tillgänglig för alla medborgare.

Vidare lyfter staden i bugetttexten fram mänskliga rättigheter och vikten av att motverka alla former av diskriminering. Funktionshinder är en av de så kallade diskrimineringsgrunderna. Det innebär att ingen får utsättas för negativ särbehandling för att man har någon form av funktionsnedsättning.

Det är även viktigt att alla medborgare upplever att Stockholm är en trygg stad att leva och bo i. Vi vet att personer med funktionsnedsättning är en utsatt grupp och i högre grad än andra upplever otrygghet. Därför är detta mål mycket angeläget.

Staden vill också satsa på bostäder och sysselsättning. Fram till år 2020 ska 40 000 nya bostäder produceras, och till 2030 är målet 140 000 nya lägenheter. Givetvis är det angeläget att behovet av anpassade bostäder tillgodoses i detta sammanhang.

Stadens majoritet vill att fler ska få jobb, och att det ska vara trygga och varaktiga anställningar. Stockholms stad ska även vara en bra arbetsgivare som erbjuder goda arbetsvillkor och arbetar hälsobefrämjande.

Som synes är det många lovvärda ambitioner som presenteras i budgettexterna. HSO har som en av sina främsta uppgifter att bevaka att förutsättningar och intressen för personer med funktionsnedsättning uppmärksammas. Vi kommer att – inte minst genom arbetet i de olika råden för funktionshinderfrågor – följa upp budgeten och dess innehåll. Lovvärda formuleringar är en sak, men det gäller att man även lever upp till ambitionerna.

Lena Huss
ordförande

Nyheter

Stadens budget för 2016

Majoriteten i Stockholms stad presenterade i höstas sin budget för 2016, som benämns *Ett Stockholm för alla*. Redan i inledningen framkommer att det ska satsas på personer med funktionsnedsättning; t.ex. när det gäller idrott ska staden särskilt fokusera på unga tjejer och personer med funktionsnedsättning.

Man ska också att anställa fler personer med funktionsnedsättning och ha en inkluderande rekryteringsprocess.

Staden slår också fast att *samhällets stöd till personer med funktionsnedsättning ska vara utformat utifrån en grund i antidiskriminering och jämlikhet, så att insatserna ska kunna leda till ökad självständighet, delaktighet, inflytande och bättre levnadsvillkor. Likvärdig utbildning är en rättighetsfråga.*

Vidare skriver man i inledningen att utbyggnadstakten av särskilda boenden för personer med funktionsnedsättning ska vara hög.

Några specifika områden inom budgeten som berör funktionshinderområdet:

Bostadsbolaget Micasa överväger att minska den enskildes kostnader för gemensamhetsutrymmen i LSS-bostäder; något som vi skickat en skrivelse om. HSO anser att den enskilde inte ska betala för gemensamhetsutrymmen. Det ligger också i linje med Micasas uppdrag att *ansvara för att tillhandahålla välskötta, trygga och tillgängliga bostäder med rimliga hyror till stadens äldre, personer med funktionsned-*

sättning samt till av staden prioriterade grupper med svag ställning på bostadsmarknaden.

Socialnämnden skriver i budgeten att utsattheten för våld i nära relationer för personer med funktionsnedsättning behöver uppmärksammas tydligare. Vi har från HSO:s sida påtalat att just detta behöver tydliggöras i budgeten och är mycket glada över att socialnämnden gör denna skrivning.

Socialnämnden skriver också att personer med funktionsnedsättning ska kunna kommunicera med staden. Det är viktigt att Kontaktcenter har kunskap och kompetens kring de data-tekniska hjälpmedel som används av personer med funktionsnedsättning.

Inom området **Stöd och service till personer med funktionsnedsättning** framgår liksom i förra årets budget att ledsagning och kontaktperson inte ska avslås med anledningen av att sökanden bor i gruppboende samt att de inskränkningar i rätten till ledsagning under semester som beslutades under förra mandatperioden ska återställas.

Arbetsmarknadsnämnden ska vara drivande för att öka antalet anställningar för personer med funktionsnedsättning skriver man i budgeten. Nämnden ska samverka med personalstrategiska avdelningen på stadsledningskontoret om detta.

[Ni hittar budgeten i dess helhet här](#)

Medlemsnytt

RSMH har ny utdelningsadress och e-post:
Box 15197, 104 65 Stockholm
E-post info@rsmhstockholm.se

RFHL har flyttat och har också nytt telefonnummer: LM Ericssons väg 26, 126 26 Hägersten
Telefon: 070-797 20 29

Funkofobi in i ordens finrum

Ordet funkofobi, som betecknar de fördomar personer med funktionsvariationer möts av i samhället, finns med i den senaste upplagan av Svenska Akademiens ordlista. Förbundet Unga rörelsehindrade genomförde förra vintern en kampanj där medlemmarna mejlade Svenska Akademiens ständige sekreterare Peter Englund direkt. Kampanjen fick genomslag – efter ett par veckor meddelades att ordet skulle tas med i ordlistan.

Insända skrivelser

Hyra för gemensamhetsutrymmen

Vi anser att det är felaktigt att staden tar ut hyra för gemensamhetsutrymmen i LSS-boende och har skickat en skrivelse till kommunstyrelsen.

Vi har sedan detta infördes år 2008 menat att det varit felaktigt, inte minst på grund av att hyra för gemensamhetsutrymmen innebär en merkostnad på grund av funktionsnedsättningen. Vi har anfört tre huvudsakliga skäl till att denna hyressättning bör avskaffas:

- **Intentionen i LSS**

Gemensamhetsutrymmen bör ses som en del i det kostnadsfria stödet enligt LSS. Gemensamhetsutrymmen ska alltid finnas i gruppboende; de går inte att välja bort och de är större än i vanliga hyreshus vilket gör dem dyrare per person. Sammantaget leder det till en omfattande merkostnad för den enskilde. Dessutom står det i propositionen till lagstiftningen att den enskilde inte ska betala för gemensamhetsutrymmen.

- **Rättssäkerhet**

Det är inte lagligt att ta ut hyra för personalutrymmen utan endast för gemensamhetsutrymmen. Ibland kan det vara svårt att göra en åtskillnad mellan de bägge vilket gör att hyressättningen riskerar att bli olaglig.

- **Ekonomi**

Personer som bor i LSS-boende är ofta fattiga. Kombinationen av höga hyror och ersättningar från socialförsäkringarna på garantinivå skapar denna situation. Anhöriga får ofta bidra med ekonomisk hjälp medan andra måste ansöka om försörjningsstöd. I ljuset av detta anser vi att det inte är rimligt att belasta en redan utsatt grupp med hyra även för gemensamhetsutrymmen.

[Läs vår skrivelse här](#) (PDF, 1 MB)

[Läs vår fördjupande bilaga här](#) (PDF, 327 kB)

Inför utvärderingen av delaktighetsprogrammet

Stadens program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2011-2016 ska utvärderas av en extern part. Utvärderingen beräknas vara klar i april 2016. Förhoppningsvis kommer utvärderingen att bidra med användbar information om vad som fungerat bra eller mindre bra i programmet.

Vi har till staden fått ange vilka frågeställningar som vi vill få svar på i utvärderingen. Här är några av dem:

- **Övergripande frågor**

- Har målen fått genomslag i nämnder och styrelsers verksamhetsplanering?
- Har det i nämnder och styrelser genomförts relevanta aktiviteter utifrån målen?

- **Om uppföljningen av programmet**

- Har indikatorerna som följer av målen mätts i berörda nämnder och styrelser?
- Var har mätningen av indikatorerna redovisats?

- **Om rådens delaktighet**

- Har funktionshinderråden involverats i nämnder och styrelser verksamhetsplanering utifrån programmets mål?
- Har råden involverats i uppföljningen av programmets mål?

- **Uppgifter från programmet**

- Vilka nollbasmätningar har gjorts?
- Har stadsdelsnämnderna undersökt om män och kvinnor ansöker om lika mycket stöd?

[Läs alla våra frågor här](#)

Inför revideringen av programmet för delaktighet

Delaktighetsprogrammet ska även revideras under nästa år. Vi har i en skrivelse ställt till direktören för kansliet för mänskliga rättigheter och demokratiutveckling samt stadens funktionshinderombudsman påtalat vikten av att funktionshinderrörelsen ges möjlighet att i god tid bli involverad i revideringen.

I skrivelsen framför vi också våra första synpunkter inför arbetet med att utveckla programmet utifrån den funktionshinderpolitiska utvecklingen. Vi tar bl.a. upp att programmet måste få en starkare koppling till FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och dess uppföljningsmekanismer samt att genusperspektivet behöver utvecklas.

Programmet måste också ha tydliga mål och mätbara indikatorer som nämnder och styrelser ska följa upp och formulera aktiviteter utifrån.

[Läs vår skrivelse här. \(PDF, 30 kB\)](#)

Funktionshinderråden

Aktuella fh-rådsvakanser

Vi tar löpande emot medlemsföreningarnas förslag till fyllnadsnomineringar. Det finns just nu vakanser i följande råd för funktionshinderfrågor:

- bostadsbolagen
- Enskede-Årsta-Vantör
- Hässelby-Vällingby
- kyrkogårdsnämnden
- Norrmalm
- Rinkeby-Kista
- Skarpnäck
- Skärholmen
- Spånga-Tensta
- stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden
- Stockholm Business Region
- trafiknämnden och Stockholm Parkering

Tolkkostnader

Det har länge varit oklart och förekommit olika uppfattningar vem som ska stå för kostnaderna när en fh-rådsledamot behöver teckenspråks- eller vuxendövtolkning vid rådets möten. Landstinget har nu meddelat att man inte anser att det handlar om vardagstolkning och att det därför är en kostnad som åligger staden. Staden har enligt förvaltningslagen skyldighet att anlita tolk vid behov och detta ska vara kostnadsfritt för den enskilde.

Höstens fh-rådsaktiviteter

30/9 Informationsträff för sekreterarna

Vi har tillsammans med stadens funktionshinderombudsman (FO) Riitta-Leena Karlsson haft en träff med sekreterarna i råden för funktionshinderfrågor. Sekreterarna informerades bl.a.

om HSO:s roll i nomineringsprocessen och i det övriga arbetet med råden. FO informerade om arbetet inom kansliet för mänskliga rättigheter, instruktionerna för stadens fh-råd och programmet för delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2011-2016. Önskemål om ett uppföljande möte framfördes, vilket FO lovade ska arrangeras våren 2016.

[Ladda ner presentationerna här](#)

16/10 Medlemsmöte

Temat var den aktuella situationen i fh-råden med många vakanser, kommunstyrelsens fh-råds roll gentemot övriga råd samt den kommande revideringen av stadens delaktighetsprogram. Eftermiddagen avslutades med en buffé.

[Läs minnesanteckningarna här](#) (PDF, 58 kb)

20/10 Dialogseminarium

SRF arrangerade i samarbete med HSO och DHR en diskussionskväll med ordförande och vice ordförande i funktionshinderråden. Temat var ordförandes roll i rådet och hur den kan utvecklas. Kvällen inleddes med en gemensam måltid och därefter presenterade deltagarna sitt eller sina råd. Erfarenheter delades med varandra och frågor om rollen som ordförande, möjligheten att påverka upphandlingsförfarandet och hur delaktighetsprogrammet används i råden diskuterades gruppvis.

5/11 Temakväll för rådsledamöterna

På temat aktuella funktionshinderpolitiska frågor ordnade vi tillsammans med Stockholms stad en utbildningskväll för samtliga ledamöter i funktionshinderråden.

HSO:s ordförande Lena Huss svarade för inledningen och lämnade sedan ordet till Erik Malm (MP), ordförande i kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor.

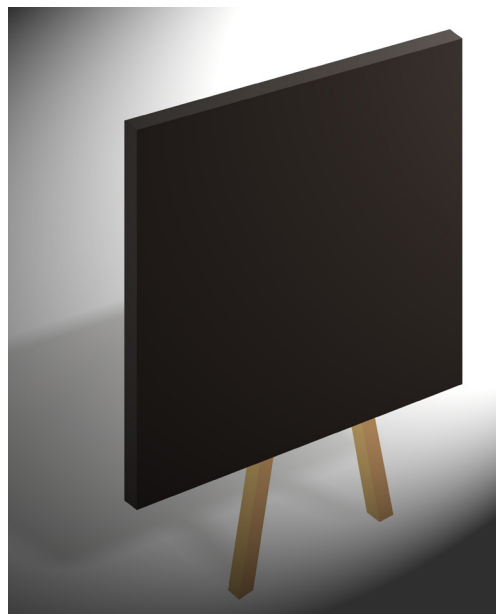
Erik presenterade rådets prioriterade frågor:

- Hög personalomsättningen bland biståndsbedömare inom området funktionshinder.
- Brist på bostäder för personer med olika typer av funktionsnedsättningar.
- Låg andel yrkesverksamma personer med funktionsnedsättning.
- Medborgare med funktionsnedsättning upplever otrygghet i större utsträckning än de som inte har en funktionsnedsättning.
- Arbetet med att få bort enkelt avhjälpna hinder i utemiljön kan förbättras.

Erik Malm kommenterade också delar av budgeten för 2016 och lyfte bland annat att staden gör satsningar inom välfärden, bl.a. på skola, äldreomsorg och inom den sociala omsorgen.

[Ni hittar Erik Malms hela presentation här](#)

Funktionshinderombudsmannen Riitta-Leena Karlsson presenterade sin årsrapport för 2014. Hon pratade också för Malin Bernt, samordnare för Fritid för alla, som hade fått förhinder i sista stund. Fritid för alla vill starta en Facebookgrupp som heter *Vad tycker du?*
– *Fritid för alla*. Den vänder sig till unga (13-25 år) med funktionsnedsättning i Stockholms stad. Här ska ungdomarna kunna ta upp frågor och synpunkter som rör deras vardag. Tanken är sedan att frågorna som dyker upp ska skickas vidare till funktionshinderråden.

Från kommunstyrelsens fh-råd

Här publiceras utvalda delar från rådets möten i september-oktober.

Om Tertialrapport 2

Rådet noterar att upphandlingspolicyn håller på att revideras och påminner om att rådet vill bli involverat i det arbetet.

Rådet har också noterat att det pågår ett analysarbete angående hyressättningen i LSS- och SoL-bostäder. Rådet anser att hyrorna i dessa bostäder inte får vara alltför höga och bidra till den strukturella fattigdomen hos personer med omfattande funktionsnedsättningar.

I tertialrapporten nämns på flera håll åtgärder för att utveckla stadens bostadsproduktion, arbete för personer som står långt från arbetsmarknaden samt stöd och service, främst till äldre. Vidare belyses det nu pågående arbetet med att utveckla stadens system och regelverk för upphandlingar.

Rådet betonar vikten av att funktionshinderperspektivet beaktas inom samtliga dessa områden.

Vision 2040 – Ett Stockholm för alla

Dokumentet fastställer en rad övergripande mål som ska vara förverkligade år 2040. Rådet ser mycket positivt på dessa mål och ambitioner, som i stora delar är synnerligen angelägna.

Dock anser rådet att flera av dessa mål torde vara möjliga att uppnå betydligt snabbare än så. Vissa av målen, exempelvis vad avser arbete och boende, är redan under arbete. Rådet hoppas att detta skall leda till konkreta åtgärder inom en snar framtid.

Rådet anser vidare att funktionshinderperspektivet inte är tillräckligt belyst i dokumentet. I vissa avsnitt behandlas funktionshinderfrågan, men på andra viktiga håll utelämnas det.

Remiss – Slutbetänkandet Barns och ungas rätt vid tvångsvård. Förslag till ny LVU (SOU 2015:71)

Rådet har kommenterat betänkandet om en ny LVU (Lagen om vård av unga) och ställer sig positivt till det tydliga barnperspektivet. Däremot menar rådet att tvångsvård av barn inte får ske enbart på grund av beteenden som beror på en funktionsnedsättning. Så som den nuvarande förändringen föreslås finns det en risk att så blir fallet, menar rådet.

Rådet vill därför särskilt framhålla att stöd- och serviceinsatser och behandling i första hand ska ges inom socialtjänstens insatser enligt SoL och LSS samt genom vård och behandling enligt HSL (Hälso- och sjukvårdslagen) med kompetens om funktionsnedsättning och dess konsekvenser.

Likaså är skolans insatser enligt skollagen viktiga. LVU får inte ersätta förebyggande insatser och stöd till familjen och barn och unga ska inte få "hamna mellan stolarna".

Stadens personal- och kompetensförsörjning, revisionsrapport nr 3/2015

Stadens personalbehov kommer att öka kraftigt under de närmaste tio åren och man behöver inrätta ett strategiskt arbete med detta.

Rådet kommenterar stadens revisionsrapport och menar att det är förvånat över avsaknaden av ett funktionshinderperspektiv i rapporten.

Rådet menar att staden har ett viktigt ansvar

som en av landets största arbetsgivare. Rådets intryck är att Stockholms stad har en relativt sett låg andel anställda med medfödda eller förvärvade funktionsnedsättningar.

Rådets uppfattning är att andelen anställda personer med funktionsnedsättning bör stå i rimlig proportion till motsvarande siffror bland befolkningen som helhet. Stockholms stad bör vid rekrytering sträva efter att anställa fler personer med funktionsnedsättning och ha tillgängliga arbetsplatser. Samma sak ska gälla då högre tjänster tillsätts genom befordran och kompetensutveckling.

Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm

Staden har tillsatt en kommission för ett socialt hållbart Stockholm, och den har nu lämnat sin första rapport.

Rådet konstaterar att funktionshinderperspektivet i stort sett saknas i detta viktiga dokument, vilket tydligt påvisar vikten av att företrädare för funktionshinderrörelsen och våra förtroendevalda får vara med redan på beredningsstadiet i denna typ av ärenden.

Rådet pekar på att den ekonomiska situationen, arbetslöshetssituationen och boendesituationen för den här gruppen människor ofta är mycket annorlunda än för människor i gemen – och oftast avsevärt mycket sämre än de grupperingar som i rapporten utpekats för att ha det sämst.

Funktionshindersrådet vill framhålla den ekonomiska och sociala situationen för personer med funktionsnedsättning måste belysas på ett jämförbart sätt med andra grupper som behandlas i framtida rapporter.

Förslag till föreskrifter om socialnämndernas skyldighet att lämna statistiska uppgifter om ekonomiskt bistånd

Socialstyrelsen föreslår vissa förändringar i inrapporteringssystemet om ekonomiskt bistånd.

Rådet anför följande. Många personer som lever på försörjningsstöd har en funktionsnedsättning i någon form. Sysselsättningsgraden är inom denna grupp väsentligt lägre än bland befolkningen som helhet. Många lyckas aldrig genomföra studier eller ta sig in på arbetsmarknaden.

Det är av största vikt att uppmärksamma den ekonomiska och sociala situationen för personer med funktionsnedsättning. Svaga socioekonomiska omständigheter medför ökad risk för utanförskap, isolering och sekundär ohälsa. Detta kan bli en nedåtgående spiral där flera negativa faktorer samverkar till att göra livssituationen än mer ansträngd för en redan utsatt grupp.

På gång i kommunstyrelsen

Ni kan se vad som händer i kommunstyrelsen genom att läsa deras föredragningslista på tjänsten Insyn Sverige. På Insyn finns även alla nämnders protokoll.

[Ni hittar alla protokoll från Stockholms stad här](#)